

O'QITISHDA SUN'IY INTELLEKT ELEMENTLARINI QO'LLASH USLUBIYATI

A.H.Otayev¹ O.J.Bekchanov²

TATU Urganch filiali talabasi, arslonovichhamrobek@gmail.com

TATU Urganch filiali talabasi, Jasurbekchanov73@gmail.com

Annotatsiya: Sun'iy intellektning jamiyat hayotida tutgan. Annatatsiya: Ushbu maqolada sun'iy intellektning jamiyat hayotida tutgan o'rni va hozirgi kunda qaysi sohalarda ishlatilayotganligi to'g'risida ma'lumot berilgan

Kalit so'zlar: Sun'iy intellekt, robot, intellekt, aqlli fermalar, texnologik siljish

Hozirgi kunga kelib ba'zi davlatlarda robot hamshiralar, o'zi yurar avtomobillar, turli xil xizmatlarga mo'ljallangan dronlar xizmatidan foydalanish yo'lga qo'yilgan. Olimlar imkon qadar ularni inson qiyofasiga o'xshatishga harkat qilishmoqda. Ko'rib turganingizdek sun'iy intellektni hayotimizdagi o'rni kundan kunga ortib bormoqda. Sun'iy intellekt foydami yoki zarar? Kabi savollarga turli xil javoblar berishmoqda. Bu bahs-munozaralar hali uzoq davom etsa kerak.

So'nggi yillarda yurtimizda sun'iy intellekt texnologiyalarini joriy etish, ularni keng qo'llash, raqamli ma'lumotlardan foydalanishni kengaytirish, sohani jahon talablari darajasida rivojlantirishga qaratilgan ko'plab islohotlar amalga oshirildi. Mazkur sohani rivojlantirishga qaratilgan harakatlar jadallashmoqda. Jumladan, faoliyati kengayib borayotgan "IT park"lar, "Bir million dasturchi", "Yoshlar texnoparklari" mazkur sohaning barqaror rivojiga juda katta umid uyg'otadi. AQSh, Germaniya, Yaponiya, Fransiya, Koreya, Kanada kabi 30 dan ortiq davlatlarda sun'iy intellektni rivojlantirish strategiyalari qabul qilingan. Robotlarni yaratishda insoniyatga xavf tug'dirmaslik yo'llarini o'ylab qo'yish ham zarar emas.

Sun'iy intellekt - bu kompyuter fanining sohasi bo'lib, u odatda inson aqlini talab qiladigan vazifalarni bajara oladigan aqlli mashinalarni yaratishga qaratilgan. Ushbu mashinalar ularning tajribalarini o'rganish va yangi vaziyatlarga moslashish uchun mo'ljallangan bo'lib, ularni minimal inson aralashuvi bilan murakkab vazifalarni bajarishga qodir. Sun'iy intellekt tushunchasi o'nlab yillar davomida mavjud bo'lib kelgan, ammo texnologiyadagi so'nggi yutuqlar uni har qachongidan ham qulayroq qildi. Bugungi kunda sun'iy intellekt o'zini o'zi boshqaradigan avtomobillar va virtual yordamchilardan tibbiy diagnostika va moliyaviy tahlilgacha bo'lgan keng ko'lamli ilovalarda qo'llanilmoqda. Sun'iy intellektning asosiy

afzalliklaridan biri uning katta hajmdagi ma'lumotlarni tez va aniq qayta ishlash va tahlil qilish qobiliyatidir. Sun'iy intellekt bemorning natijalarini yaxshilash, xarajatlarni kamaytirish va samaradorlikni oshirish orqali sog'liqni saqlashni o'zgartirish imkoniyatiga ega. Sog'liqni saqlashda sun'iy intellektning asosiy qo'llanilishidan biri tibbiy diagnostikada. Sun'iy intellekt algoritmlari naqshlarni aniqlash va aniq tashxis qo'yish uchun tasvirlar va tibbiy yozuvlar kabi katta hajmdagi tibbiy ma'lumotlarni tahlil qilishi mumkin. Bu kasalliklarni erta aniqlashga va ko'proq shaxsiylashtirilgan davolash rejalariga olib kelishi mumkin. Sun'iy intellekt sezilarli ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan yana bir soha - bu dori kashfiyotidir. Sun'iy intellekt algoritmlari potentsial dori nomzodlarini aniqlash va ularning samaradorligini bashorat qilish uchun katta hajmdagi ma'lumotlarni tahlil qilishi mumkin.

Xulosa sun'iy intellekt bir nechta sohalarini inqirozga uchratishi va jamiyatga katta foydalar keltirishi mumkin. Lekin, ish o'rnidan chiqish va maxfiylik muammolari kabi potentsial manfiy ta'sirlarni hisobga olgan holda etik va inkluziv tarzda sun'iy intellektni rivojlantirish zarur. Sun'iy intellektning barcha jamiyat a'zolari, shuningdek, qattiq hayotiy ko'rsatkichlarga ega bo'lishi kerak. Shuning uchun, insoniyatning keng ko'rsatkichli foydasi uchun etika va inkluzivlikka e'tibor berilgan sun'iy intellektni rivojlantirishni ustuvor qilib olish zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. "Robotexnika va sensorlar komponentlari" raqamli texnologiyasini "end-to-end" rivojlantirish bo'yicha yo'l xaritasi, 2019. URL: <https://digital.gov.ru/ru/documents/6666/> (kirish sanasi: 10.12.2021 y.)

2. 30Choo K., Espejo D., Jayasinghe D. Bashoratli sud tahlili: qonun ustuvorligi va advokatlik kasbiga ta'siri. Sidney universiteti huquq jamiyati, 25/09/2020. URL: <https://www.suls.org.au/citationsblog/2020/9/25/predictive-judicial-analytics-implications-for-rule-of-law-and-the-legal-profession> (sana Kirish: 10.12.2021).

3. Susskind R. Ertangi advokatlar: kelajagingizga kirish 2-nashr. Oksford universiteti matbuoti. 2017. 218 b.

4. 2Poletaeva II, Perepelkina OV, Zorina ZA Genetika g'oyalari nuqtai nazaridan hayvonlarni bilish (fikrlash) // Vavilovning Genetika va naslchilik jurnali. 2017. V. 21. No 4. S. 422; Reznikova J.I., Panteleeva S.N., Novikovskaya A.A., Levenets Ya.V. Xulq-atvor stereotiplari va ular haqidagi g'oyalar evolyutsiyasi // Umumiy biologiya jurnali. 2021. V. 82. No 1. S. 27